

Nya F-gasförordningen slutligen i hamn?

Efter en ovanligt långdragen process har beslutet äntligen kommit om den nya F-gasförordningen. Eller detta var åtminstone vad vi trodde när vi hörde att trepartssamtalen mellan Kommissionen, Ministerrådet och Parlamentet avslutats i samförstånd förra veckan. När man läser EUs pressrelease (1) framgår att överenskommelsen är ”preliminär” och att det behövs ytterligare godkännanden innan överenskommelsen kan börja gälla. Parlamentets miljöutskott förväntas rösta om godkännande den 24 oktober, därefter ska hela parlamentet rösta in plenum någon gång i november, december eller kanske så sent som januari. Slutligen ska ministerrådet rösta om godkännande av den preliminära överenskommelsen och därefter kan förordningen publiceras och därmed stadfästas. (Den som vill läsa mer om hur beslut fattas inom EU kan hitta detta på länken i referens (2).)

Av pressmeddelandet som kom 5 oktober framgår att överenskommelsen innebär att:

- Användningen av HFC ska fasas ut fullständigt till 2050
- Produktionen av HFC ska minskas till 15% till 2036
- Utfasningen styrs liksom tidigare av ett schema som definierar mängden som kan sättas på marknaden varje år. Utfasningstakten är betydligt snabbare än i nuvarande förordning
- Utfasningen blir inte lika snabb under de första två perioderna som kommissionen föreslog i våras
- Nya förhandlingar ska tas upp 2040 för att diskutera användningen av HFC inom de områden där dessa då fortfarande används
- Vissa typer av produkter med HFC ska förbjudas helt och tidsgränser för utfasningen fastställs:
 - Små enhetsaggregat (<12kW) som innehåller HFC med GWP högre än 150 ska börja fasas ut från 2027 och vara fullständigt borta 2032
 - Split-aggregat ska fasas ut från 2035, ”med tidigare deadlines för vissa typer av split-aggregat med högre GWP”
 - Undantag ska kunna göras av säkerhetsskäl
 - Ytterligare köldmediekvoter kan komma att tillåtas om förbuden hotar att omöjliggöra målen gällande antalet värmepumpsinstallationer som ställts upp inom REPowerEU.
- Förbud införs också mot ”viss utrustning som behövs för reparation och service av existerande installationer”. Detta ska gälla från 2025 för installationer som använder köldmedier med hög GWP, OM inte köldmediet återanvänds eller återvinns. I detta senare fall är tidsgränsen 2030.
- Ett motsvarande förbud införs också för ”serviceutrustning” för AC och värmepumpar från 2026 (2032 om köldmediet återvinns och återanvänds)
- En avgift om 3€ per ton CO₂ ekvivalenter införs

Som framgår är pressmeddelandet inte helt enkelt att tolka till alla delar. Den fullständiga texten till överenskommelsen som parternas representanter nu enats om är inte offentliggjord, men det tidigare förslaget går att läsa i ref (3).

En officiell presentation av överenskommelsen finns också på EU-kommissionens hemsida (4). Där sägs att regleringen kommer att förhindra utsläpp av 300 miljoner ton CO₂-ekvivalenter (CO₂e) till 2050 och bidra till att EUs klimatmål uppnås (55% reduktion av CO₂e till 2030 och klimat-neutralitet till 2050). I texten klargörs att F-gaserna idag står för 2,5% av de totala växthusgasutsläppen inom EU. En antydning av utfasningstakten framgår av att utsläppen av CO₂e från F-gaser ska minska med 95% till 2030 jämfört med 2015. Man pekar också på att export av utrustning med hög-GWP köldmedier kommer att förbjudas.

Det cirkulerar också inofficiell information från källor med god insyn i processen. Enligt dessa kommer delar av förordningen (gällande system <12kW) att gälla alla F-gaser, dvs även HFO, men datum för införande av förbud (för vissa tillämpningar) är några år senare för medier med GWP under 150 (HFO-medier) än för andra medier. Undantag finns, som redan nämnts i pressmeddelandet, för fall där säkerhetskraven inte tillåter alternativ till fluorerade medier.

Den läckta informationen ger också förklaring till andra och tredje punkten från slutet ovan: "Utrustning" avser köldmedium, dvs det blir inte tillåtet att fylla köldmedium med GWP över vissa gränser efter vissa årtal. Enligt någon källa blir det påfyllningsförbud från 2032 för köldmedier med GWP över 750, med undantag av återanvänt köldmedium.

Förslaget har också kommenterats i andra media. Uttalanden redovisade i ACR Journal (5) visar att Environmental Investigation Agency (EIA UK) är huvudsakligen positiva till förslaget, medan köldmedietillverkarnas organisation EPEE är mycket kritiska. I Cooling Post (6) finns en mer detaljerad lista på när olika typer av system, med GWP över vissa gränser, ska förbjudas. Listan är betydligt mer detaljerad än informationen som framgår av officiella meddelanden från EU. I Aktuell Hållbarhet (7) står att förslaget hyllas av miljöorganisationen och att dess samarbetsorganisation EEB "är lyriska över beslutet och kallar det för 'ett paradigmskifte'... ". Likaså är webbsidan R744 odelat positiv till överenskommelsen (8) och pekar på att detta kommer att innebära ett uppsving för naturliga köldmedier.

Vi får säkert anledning att återkomma till den nya F-gasförordningen i en senare upplaga av spalten.

För övrigt lyssnade vi på ett skrämmande föredrag om PFAS av forskaren och läkaren Mattias Öberg som varit expert i rätten i målet gällande PFAS (från brandskum) i dricksvattnet i Kallinge. Finns att se på Ingenjörer för miljöns hemsida (9). Rekommenderas!

Referenser:

- (1) [Fluorinated gases and ozone-depleting substances: Council and Parliament reach agreement - Consilium \(europa.eu\)](#)
- (2) [Beslutsprocessen i rådet - Consilium \(europa.eu\) https://www.consilium.europa.eu/sv/council-eu/decision-making/](#)
- (3) <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8162-2023-INIT/en/pdf>
- (4) [Fluorinated gases and ozone depleting substances \(europa.eu\) https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_23_4781](#)
- (5) [Europe reaches F-Gas deal - ACR Journal](#)
- (6) [Details emerge of proposed new F-gas rules - Cooling Post https://www.coolingpost.com/world-news/details-emerge-of-proposed-new-f-gas-rules/](#)

(7) [Så ska köldmedierna regleras i EU framöver - Aktuell Hållbarhet \(aktuellhallbarhet.se\)](https://www.aktuellhallbarhet.se/strategi/lag-och-ratt/nya-eu-reglerna-for-koldmedier-klara-paradigmskifte/?utm_campaign)
https://www.aktuellhallbarhet.se/strategi/lag-och-ratt/nya-eu-reglerna-for-koldmedier-klara-paradigmskifte/?utm_campaign

(8) [Provisional Agreement Reached on Revised EU F-gas Regulation \(r744.com\)](https://r744.com/provisional-agreement-reached-in-the-eu-on-revised-f-gas-regulation/)
<https://r744.com/provisional-agreement-reached-in-the-eu-on-revised-f-gas-regulation/>

(9) [2023-10-04 PFAS – en ödesfråga för folkhälsan – IfM \(ingenjorerformiljon.se\)](https://ingenjorerformiljon.se/2023-10-04-pfas-en-odesfraga-for-folkhalsan/)
<https://ingenjorerformiljon.se/2023-10-04-pfas-en-odesfraga-for-folkhalsan/>